

1167: *Munels* (Alsius, *Nom.* 83); 1175, 1316, 1362: *Monellis* (Alsius, *ibid.*, 83).

Els Monells, antiga quadra del municipi de Cervera (Segarra).

Molnells, antic terme del municipi de Cardedeu documentat l'any 941: *Molnellis* (*Cart.St.Cugat* 1, 21).

Rec Monar, a Barcelona (S.XVI) (Candi, *Mi.Hi.Ca.* I, 207); *El Monar*, a Ribesaltes (Ross.), documentat en el cadastre de 1817 (XXVI, 20.8); *El Monar*, a Sant Aniol de Finestres (Garrotxa) (Cor. 13.IV.1968); *Monar*, Sèquia~, que dona aigües a les indústries de Bescanó, Salt i Girona: el 1840 la tallaren els trabucaires (Mundet i Puigdevall, *Savalls*, p. 57). *Son Monar*, possessió antiga del terme d'Algaida (Mallorca) (Ja Despuig, i en documents de 1513 [BSAL VIII, 91b]; Masc. 27G7 i enquestes de Cor.XI, 96.17).

Marmonar (<*Mas Monar*), a Vilafreser (Gironès) (XIV, 9).

Monars, ermita del terme d'Oix (Garrotxa).

Pron. Mod. munás, oït a Montagut Casac. (1920).

Doc. Ant. 228: Monars (BABL IV, 503).

Monnars, poblet agre. al municipi de Tarragona, situat en el límit amb l'antic mun. de Tamarit de Mar.

Pron. Mod.: monnás, oït a Roda de Berà i *munnás*, oït al Morell, Casac. (c.1920).

Doc. Ant. 1359: Molnas (CoDoACA XII, 38).

Tots ells resulten d'una forma *molnar*, sincopada en lloc de *molinar*.

Puig Moner, antic volcà entre els te. de Granollers de Rocacorba i Canet d'Adri (Gironès) (XLIV, 109).

Gorg de Monner, a Montalbà (Vallespir) (XXIV, 1066.15).

El Moner, mas del terme de Sant Llorenç de Cerdans (Vallespir) (XXIV, 72.25).

Turons de Moner, dominen la vall de Vallcàrquera per l'E., separant-la de Vallfornès; partida del terme de Tagamanent (Vallès Or.).

Collmoner, mas del terme de Sant Sebastià de Montmajor (Vallès Occ.).

Munéra, partida del terme de Campmany (A. Emp.) (XXII, 56.1).

Cf. *Vilamonera* a la Cca. Tremp; i *Monner* a l'Alt Cardener.

ETIM. Molnar, Molner, -era, Molnells 'molí', resultat de contracció de MOLIN-, per la síncope en MOLN- que és normal en fonètica abans de l'accent, derivats col·lectius o diminutius de MOLINU 'molí'; després hi ha gué assimilació *ln* → *n* (*DECat.* v, 743a5-b10). J.F.C.

MONA i MONYA

I. *La Móna*, turó damunt de Xàbia (XXIII, 63-15).

Sengles turons o altres orònims: *La Mona* a Xàtiva (XXXIII, 83.15) i a Llíria (XXX, 81.91): Molí de *Mona* a Onda (XXIX, 148.25). Gorga de *Mona* a Guadassèquies (XXXII, 42.15).

5 Sengles Masos o Hostalets *La Móna* Benimantell (Marina Val.) (XXXV, 22.14); *Mona*, a Bèlgida (XXXII, 134.20); a Xàbia (XXXIII, 83.15); i la Jana (Baix Maestrat) (XXVIII, 33.22).

II. *La Monya*, partida del terme de Xixona; *Mas de la Monya*, a Vilafamés (Pna. Cast.) (XXIX, 5.16).

III. *Tossal de Monyo*, a Benifallim (Mariola-Aitana) (XXXII, 12.22).

Monyinos, a Aigües de Busot (Horta d'Alacant) (XXXV, 113.23).

15 *ETIM.* S'identifica, en el fons, amb el mot cat. *mona*, «pastís guarnit d'ous que es menja per Pasqua», que prové del llatí MÜNDA, plural de MUNDUM, 'panera adornada i plena d'objectes (especialment coques i pastissos) que els romans ofrenaven a Ceres en el mes d'abril' (*DECat.* v, 833b48-834a27). Però en el P. Val. s'hi sumaria l'àr. *mu'na* 'proveïments, queviures' (*DECat.* v, 834a1-27); i en alguns llocs, les variants del cast. *moña* (pre-romà MUNNA 'bony', veg. *DECH*) d'on la variant *Mony-* (II, III) i l'aplicació a turons i a hostalets. J.F.C., J.C.

També: *Moneta*, que en alguns llocs designa un accident orogràfic; sobre el qual ja es parla en *DECat.* II, 93 (s.v. bony), v, 769; i s.v. maleta; II 392.

30 *Moncaira*, V. vol. I, 207-8 *Moncanet*, V. *Canet* (cf. *Montcanó*) *Moncarra*, *Moncarro*, V. *Momisc.* àr. *Moncles*, V. *Muncles* *Moncàtil*, V. *Mo-*

35 MONCOFA

1) Poble coster de la Plana de Castelló, 6 k.al S.de Nules i 10 abans del coll d'Almenara.

Pron. mod.: monkófa a la vall d'Uixó (J.G.M., 40 1935); id. o *munkófa* F.B. Moll, 1935; igual en les meves enq. de 1961 a tots els pobles veïns i a la de Moncofa (XXIX, 199-200). Però n'hi ha hagut una variant en *Ma-*, que no fou solament en el gentilici: J.G.M.: «*Moncoferos*, però el més popular és *mancofins* o *moncofins*»: el corresponsal d'Onda comunicà a l'I.E.C.; i *Moncofi* és el vent que ve de *Moncofa*» (*BDC* II, 84). Els pescadors del Cabanyal prenen com senya la «Mola de *monkófa*» (turó damunt d'aquest poble, Casac. 1926).

55 *MENCIONS ANT.* No en el *Rept.* (que no porta quasi res al N. de Morvedre) però ja repetit. en la *Cron.* de Jaume I, amb una interessant explicació: «Nos exirlos-hiem en una *torra qui és forcada* --- la qual havia nom *Mencofo* en temps de sarraïns --- e anamos-en --- a la *torra forcada* --- *Mancopha*» (§ 249 Ag. p. 294, lín.5 i 11); 1334: *Mancofa* *BABL* v, 292).